



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia  
Sacra Et Hvmana**

**Caussin, Nicolas**

**Coloniae Agrippinae, 1626**

Panegyricorum sacrorum magnam, vberem esse materiam in sanctiſſima  
Virgine Maria Dei Matre. Capvt IX.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

Christi resurgens triumpho

Redit tamen illa mens, redit victrix, glorie suae splendore quasi purissimis vestibus amicta innumeris Angelorum beatorumque civium choris septa, quorum alij (opinor) triumphos canunt victori, alij gaudio tripudiant, alij palmas, & lauros praeferrunt, alij iucundissimam caelestium florum messem plenibus manibus inspergunt. Interim anima subtiliter influit in corpus, quod in morte reliquerat, sui que pene simillimum facit: Na lapidem statim permeavit, nec eius subtilitati marmoris soliditas resistit. Et ubi iam oris pallores? ubi illita sputorum foeditas? ubi concretus sanguis? ubi spinarum vestigia, ubi iuvenes humeri? ubi manantes eruoris rivus? ubi flagellis artus concisi? Tam breui momento tanta ignominiae fuligo deterfa est, & glorie fulgor occupavit omnia. Et nunc quidem frons serena, nunc illustres oculi, nunc ad gratiam rubescens genae, nunc os purpureum, nunc collucet, & vibrat auro caesaries; ad summum totus est quasi sol prorumpens e nube.

Christo ad mirabilis pulchritudo restituta.

Gregorius Nyss. orat.

hda resurr

Ωπερ κατὰ τὸ πρὸ κείων τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν θεῶμα, ἐν φῶς περιεστράφη, τὸ τὰς ὄψεις ἐκ μυρίων λαμπρῶν ἐραυγῶμενον, οὕτω πάσα ἡ τῷ χριστῷ εὐλογία κατ' ἀνάστασιν λαμπρῶσα, τὸ τοῦ ἡμῶν τὸ μέγα φῶς ἀπεργάζεται.

Non aliter quam in spectaculo nobis aliquo proposito lumen vnum ex innumeris facibus constatum perfringeret aciem oculorum, omnis Christi benedictio in resurrectionis fulgens gratia: magnum animis nostris splendorem immitit.

Ascensio typus est gloria, & nostra pignus fidei.

CAPVT VIII.

Postea deinde triumphos ex hac victoria consequutos, & videbis non quidem quadrigis albis per laureatas militum cohortes volantem, sed lucida aube circumfusum, penetrantem in illas aeternis sideribus illuminatas domos, suae gloriae iam diu destinatas. Quae gradientis maiestas, quae oculorum fulgura, quis vultus splendor, quae lux ex to-

Christo ascendit

to corpore defluit? Mirantur illibati stellarum quid faciat ignes, obstupescit luna, sol ipse moderator caelestium siderum, fons, & dispensator luminis, suas tenebras cum tanti luminis fulgore comparatas ingenue fateretur, caeli deinde omnes sanctissimo horrore perfusi, certatim sibi tam sancti, tam augustum, tam diuini, hominibusque salutare sidus, omnibus votis desiderant: verum maius est quam ut istis sedibus detineatur, longius ut apparet progreditur, & recta inuolat in aeterni Patris sinum. Aperiuntur ille tot saeculis clausae fores, & caelestis triumphator ingreditur. Quanta quam velox! quam stupenda caelestium militum acies occurrit intranti! qui vultus! quae lumina! qui apparatus! qui flores! quae suffimenta! qui venientium, hinc, & inde beatarum mentium concursus! quae colloquia! quis amor! quae vniuersorum laetitia! Qui Patris aeterni, & filij complexus, quam sancta! quam suavis! quam fidelis confociatio! hoc ne Angeli quidem possunt dicere.

Ascendit in caelum, ad Patrem scilicet fructu. D. Ambrosium carnis praefertens, in discipulis iusticiae semina de na derelinquens, Dominum euntem ad caelos ratione non praecedit sed comitatur gloriosa captiuitas: festiuit non ante vehiculum ducitur, sed ipsa euihit ad Penitentiae uatorem: Quodam enim ministerio dum filius Dei filium hominis sustollit ad caelum ipsa captiuitas portatur, & portat.

Panegyricorum sacrorum magnam, & uerberem esse materiam in sanctissimae Virgine Maria Dei Matre.

CAPVT IX.

Quod si panegyricorum etiam flores cogitas, & volucris, atque incitata luxuria ut cupit in mulierum laudes oratio. Noli, quae so noli apud Hocrarem Helenam querere illam Martis, & Veneris luctuosam facem, in quam venalis linguae myrocheria, laiciuientis ingenij diuitias sophista pictior effudit.

In promptu est quam laudes, & quae tibi laudationis praemium reddat cum seniore, Puella toties mundi iam prope deposita, & in aeternis sordibus ingemiscens precibus, ac votis

Oratio uolucris. Helena fac Martis & Veneris.

Maria uirgenium aduentu expectantem votis

voris expetita, quinquaginta ferme sæculorū opus, quæ à mundi cunabulis ad eius vsque cunas effluxerunt.

Tanta molis erat naturam Genitricem Deo, Dominam mundo, vitæ reparatricem Mortalibus parturire.

Humilis quidem est eius species, sed quæ plurimum hausit de cælo, ni te tamen illi cælum nunquam antea sic omnium ornamentorum copia diffusis penitus affudit. Noli tibi hic fingere fucati medicamenta candoris, genalque cerullatas, vibratos ferro crines, nodosque tortiles per inexplicabiles mæandrorum sinus implexos: noni. quærere purpurissimam, stibium, baccata monilia, stelagmia, murenulas, muscaria p. uorina, torumque illud muliebri mundi choragium, quod pulchritudinem mentiri, potest non facere, *scena est enim ineptiarum pretiosa*, quam illæ studiosa luxuria conquirunt, quæ carius volunt insanire.

At certe vna, pulchritudo est, quam mentis integritas efficit, *vnius Dei color*, & ille quidem totus afflorescit Virgini, quam omnium virtutum integer, atque illibatus decor, tanto gloriæ coronat fastigio, vt nihil sit in diuinis operibus nec splendore magnificentius, nec suauitate dulcius.

Et certe cum attentius cogito, mihi videtur ille summus rerum artifex, & moderator Deus, in hac vna anima propriè conformanda seipso vltus exemplari, meliori quoddam pollice in opus incubuisse, & delicatissimis industriæ lenocinijs in hanc vnam sui verè imaginem luxuriasse, vt esset quod in arce rerum humanarum positum, omnibus imitandum proponeret.

Quam ob rem vbi stellis mens purior, & tot exquisitissimis affluens ornamentis illapsa est in corporis contubernium, non est illi iniecta fax ista fœda, quæ à nostri generis auctoribus pium accensa, latissime in totum profusa genus deflagrauit; sed vt puro, & micanti auro sapphirus, aut adamas purior inolefcit; sic illibato corpori castissimus animus Dei ita dispensantis manibus inditus est, vt nulla conceptæ Virgini labecula generis adhæresceret.

Editus est deinde in lucem partus ille matris aureæ, cui ego facile crediderim mitiores cæli factes elementis illuxisse, & è diuturno tquallore recere tam risse naturâ, quod sibi tuuc obortam lucem putaret, cum cam

libaret oculis, è cuius ytero fons ipse lucis erat. emerfurus. Educia est deinde puellainter pudicissimos parietes, in sanctissima patriarum legum disciplina, & ijs magnarum arrium instructa studijs, quæ aduenienti Deo nobilium instruerent factarium. Preme-

Maria educatio

bat annorum moras antegressa virtus, & vix legem ferebat ætatis, cui ponere natura leges erubuerat. Iam à prima ipsius ætate, tot in ea micabant dotes, quot serena nocte

Maria virtutes.

fulgent in cælo stellæ, instar candentium gemmarum suis orbibus affixæ; habuit enim, vt scitis in tota vita mirificam omnium virtutum societatem, quibus illam veluti ætatis telam præclarissimis guris pertexuit. Enituit aliqua formæ elegantia, sed eam parum pudici mores infuscant: Aliam pudicitie

Quantum Maria ceteras matronas doctior superavit.

lumen exornauit, sed obsoleuit superbia, Alia natalitijs imaginibus clara, virtutes in ceteris habuit, Alia laudem à puericia collectam ante virtutis maturitatem decoxit, Alia fortitudinis gloria præfulsit, sed virginittatis lauream caruit. Ad summum nulla inuenta est, quæ non aliquis æueus ex ista fatali hominum corruptela deriuatus intinxerit. Maria vna est, in quam magnificè consentiens, atque cõspirans omnium virtutum consensio, vt nihil pudori venustas, nihil grauitas demissioni, nihil comitas grauitati, nihil maiestati simplicitas, nihil cõstantiæ facilitas, nihil denique (quod antea fuerat inauditum) matris nomen Virginitati detraxerit. Omnes in ea pa-

Sic enim fer-

ritè certabant virtutes, omnes vincebant. Sed neque naturæ bonis erat destituta, nam formæ quædam in ea diuinitas perstringebat aspectus, frons pudica, vel ecundia sedes moliter allurgebat, sub nigris, & arcuatis supercilijs emicabant dulces oculorum facule, quæ quæ fortiter in intimū pectus Numinis penetrarēt, quis ignorat? Nas<sup>9</sup> venustissime incuruus castigatâ fronti columellâ faciebat, labra subtilia micis facundia, & cælestium gratiarum receptacula, magna sermonis affabilitas summa incessus modestia, vultus sine mollitie decorus, sine fastu grauis, in perpetuo sereno positus, exundantem de cælo vim lætitiæ vix capiebat. Longum esset cætera perfecti, omnia dixerò, cum Dei matrem dixerò, sed hanc dignitatem cum omnium non dicam hominum, sed etiam Angelorum linguæ pro viribus prædicarint, cogentur exclamare, *De dilectissima nunquam satius.*

Muliebria mundi descriptio.

quæ Deo xipia.

Itaq; dicitur Miraton ex doctina Hebraorū Prin cepi facierū qua semper stat ante faciem Imperatoris, areaturarū admissionalū.

Maria naturalis.